

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

SAŽETAK PRESUDE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PRETRESNO VEĆE

Hag, 30. maj 2013.

Sažetak presude Pretresnog veća u predmetu Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića

U nastavku je sažetak presude koju je danas pročitao sudija Orić.

Pretresno veće danas zaseda kako bi izreklo presudu u predmetu Tužilac protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića.

Za potrebe ove sednice, Veće će sažeto izneti svoje zaključke. Naglašavam da je u pitanju samo sažetak, a da se merodavni prikaz zaključaka Veća nalazi u pisanoj verziji presude koja će biti na raspolaganju po završetku današnjeg zasedanja.

Ovaj predmet bavi se zločinima za koje se tvrdi da su počinjeni između 1. aprila 1991. i 31. decembra 1995. godine nad Hrvatima, bosanskim Muslimanima, bosanskim Hrvatima i drugim civilima nesrpske nacionalnosti na velikim područjima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Područja u Hrvatskoj o kojima je reč bila su Srpska autonomna oblast Krajina, odnosno SAO Krajina, i Srpska autonomna oblast Slavonija, Baranja i zapadni Srem, odnosno SAO SBZS. Krivična dela o kojima tužilaštvo iznosi navode uključuju progone, ubistva, deportaciju i prisilno premeštanje.

Jovici Stanišiću i Franku Simatoviću sudilo se na osnovu navoda da su učestvovali u udruženom zločinačkom poduhvatu. Cilj tog navedenog poduhvata bio je prisilno i trajno uklanjanje većeg dela nesrpskog stanovništva sa velikih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Prema tvrdnjama tužilaštva, učesnici u zločinačkom poduhvatu pokušali su da ostvare taj cilj putem činjenja krivičnih dela progona, ubistva, deportacije i prisilnog premeštanja. Alternativno, zajednički zločinački cilj uključivao je krivična dela deportacije i prisilnog premeštanja, pri čemu su dvojica optuženih razumno mogli da predvide da su krivična dela progona i ubistva mogući ishod izvršenja navedenog udruženog zločinačkog poduhvata.

Tužilaštvo tvrdi da su učesnici u tom udruženom zločinačkom poduhvatu, osim dvojice optuženih, bili srpski politički i vojni lideri kao što su Slobodan Milošević, Radovan Stojičić, Milan Martić, Goran Hadžić, Milan Babić, Radovan Karadžić, Momčilo Krajišnik, Biljana Plavšić i Željko Ražnatović Arkan.

Prema navodima tužilaštva, svojim činjenjem i nečinjenjem Jovica Stanišić i Franko Simatović doprineli su ostvarivanju ciljeva navedenog zločinačkog poduhvata. Prema navodima iz optužnice, optuženi su posedovali nameru da ostvare zajednički zločinački cilj.

Kako se u optužnici navodi, osim što snose individualnu krivičnu odgovornost za krivična dela počinjena u okviru udruženog zločinačkog poduhvata, obojica optuženih takođe snose krivičnu odgovornost jer su planirali, naređivali i/ili pomagali i podržavali planiranje, pripremanje i/ili izvršenje navedenih zločina.

Tužilaštvo tvrdi da je počev od 1991. godine Jovica Stanišić bio na čelu Službe državne bezbednosti Republike Srbije, odnosno DB-a, a da je Franko Simatović tokom

www.icty.org

Pratite MKSJ na [Facebooku](#), [Twitteru](#) i [YouTubeu](#)

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. Netherlands

Tel.: +31-70-512-8752; 512-5343; 512-5356

celog perioda na koji se optužnica odnosi delovao kao zvaničnik DB-a po neposrednom ovlašćenju Jovice Stanišića.

Prema navodima iz optužnice, Jovica Stanišić i Franko Simatović učestvovali su u udruženom zločinačkom poduhvatu putem interakcija koje su, između ostalog, imali sa specijalnom jedinicom DB-a Srbije poznatom kao Jedinica za posebne namene ili Crvene beretke. U ovom sažetku, ja ću ovu formaciju nazivati "Jedinica". Stanišić i Simatović nadalje su učestvovali u UZP-u putem interakcija koje su imali sa Škorpionima i Srpskom dobrovoljačkom gardom, poznatom i kao Arkanovci. U ovom sažetku, ja ću Srpsku dobrovoljačku gardu nazivati SDG. Kako se u optužnici navodi, optuženi su tajno formirali ove grupe kao specijalne jedinice DB-a u svrhu preduzimanja vojnih akcija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Prema navodima tužilaštva, optuženi su rukovodili učešćem ovih jedinica u pojedinim dejstvima u tim državama. Nadalje se navodi da su optuženi obučavali, snabdevali i finansirali ove jedinice i obezbeđivali im podršku.

Tužilaštvo dalje navodi da su optuženi učestvovali u udruženom zločinačkom poduhvatu i putem interakcija koje su imali sa drugim srpskim snagama, uključujući tu i policiju SAO Krajine, kao i da su obezbeđivali kanale veze među ključnim učesnicima u zločinačkom poduhvatu tokom celog perioda na koji se optužnica odnosi.

U toku suđenja, pred Pretresnim većem iskaze je dalo 95 svedoka na okolnosti i sudskih veštaka, a u spis predmeta usvojeno je skoro 5.000 dokaznih predmeta. Veliki broj svedoka svedočio je uz primenu zaštitnih mera, koje su imale za cilj da zaštite ličnu bezbednost i sigurnost tih svedoka ili njihovih porodica. To je bio slučaj sa 54 od 133 svedoka čije je iskaze Pretresno veće saslušalo. Pretresno veće takođe je odobrilo molbe iz Srbije kojima je tražena primena mera radi zaštite njenih nacionalnih bezbednosnih interesa, uglavnom u vidu redigovanja određenih delova dokaznih predmeta.

Pretresno veće sada će izneti sažetak svojih zaključaka.

U skladu sa sporazumom između strana u postupku, Pretresno veće je konstatovalo da je tokom čitavog perioda relevantnog za krivična dela navedena u optužnici, na teritoriji Hrvatske i Bosne i Hercegovine postojao oružani sukob.

Budući da su krivična dela činjena širom područja na koja se optužnica odnosi i to tokom više godina, kao i da su žrtve tih krivičnih dela, uz retke izuzetke, bile civili nesrpske nacionalnosti, Pretresno veće zaključilo je van razumne sumnje da je u SAO Krajini, SAO Slavoniji, Baranji i zapadnom Sremu, kao i u opštinama u Bosni i Hercegovini koje se navode u optužnici, izvršen napad širokih razmera usmeren na nesrpsko civilno stanovništvo.

Pretresno veće razmotrilo je dokaze o znatnom broju konkretnih slučajeva deportacije i prisilnog premeštanja. Na primer, dva svedoka dala su iskaze o događaju koji se odigrao 9. aprila 1992. godine, a u kome su pripadnici Srpske dobrovoljačke garde i drugi naoružani ljudi pokupili najmanje 90 uglavnom starijih lica hrvatske i mađarske nacionalnosti iz Erduta i ukrkali ih u autobuse za Sarvaš. U Sarvašu je ovim ljudima rečeno da peške odu do Osijeka, koji je bio pod hrvatskom kontrolom, što su oni i učinili. Pretresno veće zaključilo je van razumne sumnje da su ti počinioci počinili krivično delo deportacije kao zločina protiv čovečnosti.

Pretresnom veću takođe su predloženi dokazi u vezi sa odlaskom između 80 i 100.000 Hrvata i drugih civila nesrba iz SAO Krajine tokom 1991. i 1992. godine. Pretresno veće zaključilo je da su ti ljudi pobjegli zbog stanja koje je zavlдалo na tom području, a koje je nastalo usled kombinacije sledećih faktora: napada izvršenih na sela i gradove naseljene hrvatskim stanovništvom; ubistava; korišćenja živih štitova; zatvaranja;

premlaćivanja; prisilnog rada; seksualnog zlostavljanja i drugih vidova šikaniranja Hrvata; kao i pljačkanja i razaranja imovine.

Mada Pretresno veće napominje da strah od nasilja, pretnje, zatvaranje, psihološki pritisci i druge slične okolnosti mogu stvoriti atmosferu u kojoj odlazak postaje jedini mogući izbor, Veće je zaključilo da su ljudi koji su napustili SAO Krajinu usled okolnosti koje su tamo zvladale ipak bili prisilno raseljeni. Na osnovu navedenog, Pretresno veće zaključilo je da su pripadnici snaga policije SAO Krajine, Teritorijalne odbrane SAO Krajine i Jugoslovenske narodne armije (JNA), između ostalih, počinili krivično delo deportacije kao zločina protiv čovečnosti kada su izvršili navedene vidove maltretiranja i nasilna dela.

Pretresno veće takođe je zaključilo da su Srpska dobrovoljačka garda, Jedinica, policija SAO Krajine i druge snage počinile krivično delo deportacije i prisilnog premeštanja na brojnim lokacijama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini tokom celog perioda na koji se optužnica odnosi.

Pretresno veće nadalje je primilo i razmotrilo presuđene činjenice i dokaze o brojnim slučajevima ubistva. Na primer, veće je zaključilo da su 20. oktobra 1991, ili približno tog datuma, pripadnici policije SAO Krajine pohvatali lokalne, pretežno hrvatske civile, i odveli ih u vatrogasni dom u Hrvatskoj Dubici. Sledećeg dana, u krečanama blizu Bačina, pripadnici policije SAO Krajine streljali su i ubili 39 zatočenih Hrvata, uglavnom starijih lica. Pretresno veće zaključilo je da su pripadnici policije SAO Krajine počinili krivično delo ubistva kao zločina protiv čovečnosti i kao kršenja zakona i običaja ratovanja.

Veće je nadalje zaključilo da su Srpska dobrovoljačka garda, Jedinica, Škorpioni, policija SAO Krajine i druge snage počinile veliki broj ubistava Hrvata, Muslimana i drugih nesrba u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Pošto je razmotrilo dokaze i svoje zaključke u vezi sa delima ubistva, deportacije i prisilnog premeštanja, Pretresno veće utvrdilo je da su navedena dela počinjena sa namerom da se izvrši diskriminacija. Veće je stoga zaključilo da ta dela predstavljaju progon kao zločin protiv čovečnosti.

U optužnici se navodi da optuženi snose individualnu krivičnu odgovornost za krivična dela ubistva, deportacije, prisilnog premeštanja i progona. Te optužbe zasnivaju se na navodnom učešću optuženih u udruženom zločinačkom poduhvatu, koji je imao za cilj prisilno i trajno uklanjanje većeg dela nesrpskog stanovništva sa velikih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Pretresno veće sada će se pozabaviti time da li se navedena krivična dela mogu pripisati optuženima.

Pretresno veće utvrdilo je da je počev od 31. decembra 1991. Jovica Stanišić bio na čelu DB-a Srbije, a da je Franko Simatović bio zaposlen u Drugoj upravi DB-a tokom celog perioda na koji se optužnica odnosi.

Pretresno veće primilo je veliku količinu dokaza u vezi sa ulogom koju su optuženi imali u odnosu na Jedinicu, druge navodne specijalne jedinice DB-a Srbije i druge srpske snage, često u vidu iskaza bivših pripadnika tih istih formacija ili u vidu zvanične dokumentacije Državne bezbednosti.

Prvo, što se tiče Jedinice, poznate i kao Crvene beretke, a kasnije kao JATD (Jedinica za antiteroristička dejstva), Veće je utvrdilo da su u periodu od maja do avgusta 1991. godine Jovica Stanišić i Franko Simatović formirali jednu jedinicu DB-a Srbije koja se sastojala od oko 25 do 30 lica. U periodu od kraja aprila ili početka maja pa do jula 1991. godine, Franko Simatović je, u saradnji sa drugima, učestvovao u osnivanju i radu

centra za obuku u Golubiću, u kome je izvođenje obuke započeto u maju 1991. Posle sastanaka između Martića i Stanišića i između Simatovića i Kapetana Dragana, koji su održani u Beogradu, instruktori Kapetan Dragan i Dragan Filipović izvodili su obuku u Golubiću zajedno sa Živojinom Ivanovićem, između ostalih. Po završenoj obuci, više polaznika obuke iz Golubića i sami su postali instruktori.

Pretrsko veće utvrdilo je da je obuka koja se izvodila u Golubiću bila vojne prirode i da je uključivala obučavanje polaznika za rukovanje oružjem i postavljanje zaseda, kao i za postupanje prema ratnim zarobljenicima i postupanje prema civilima u oružanom sukobu. U periodu između aprila i avgusta 1991, obuku u Golubiću prošlo je ukupno između 350 i 700 pripadnika policije i Teritorijalne odbrane SAO Krajine. Ljudi obučeni u Golubiću formirali su druge jedinice i obučavali druga lica u SAO Krajini, a takođe su, zajedno sa Simatovićem, Kapetanom Draganom i Živojinom Ivanovićem, učestvovali u dejstvima koja su u SAO Krajini izvođena između juna i avgusta 1991. godine.

Pretrsko veće utvrdilo je da je centar u Golubiću bio prvi u nizu sličnih centara u kojima je Jedinica obučavala nove regrute i druge srpske snage. Jedinica je takođe upućivala svoje pripadnike u različite operacije vojne prirode, uz podršku optuženih i pod njihovim rukovođenjem. Počev od kraja 1991. godine, među ovim centrima bio je i centar Ležimir na Fruškoj gori, odakle je Jedinica upućivana u operacije koje su u septembru 1991. godine izvođene u Slavoniji, Baranji i zapadnom Sremu. 1992. godine, među ovim centrima bili su i centar Pajzoš u Iloku, odakle su pripadnici Jedinice upućivani da učestvuju u zauzimanju Bosanskog Šamca u maju 1992, kao i centri na Ozrenu i Vili, odakle su pripadnici Jedinice upućivani u operacije izvođene oko Doboja u periodu između aprila i jula 1992. Veće je zaključilo da su tokom 1992. godine pripadnici Jedinice počinili krivična dela ubistva, deportacije i prisilnog premeštanja u opštini Bosanski Šamac, kao i krivična dela deportacije i prisilnog premeštanja u opštini Doboje.

Jedinica je tokom 1993. godine nastavila s izvođenjem obuke u centru na Tari, kao i u centrima u Skelanima i Bratuncu, odakle je učestvovala u borbenim dejstvima i akcijama čišćenja na području Skelana u martu i aprilu 1993. godine, kao i na području Bratunca u prvoj polovini 1993. Jedinica je nastavila s izvođenjem obuke 1995. godine u centrima Bilje, Sova i Pajzoš.

Optuženi su 1997. godine prisustvovali proslavi godišnjice osnivanja Jedinice, tokom koje je Simatović hvalio njena dostignuća u, kako je rekao, zaštiti nacionalne bezbednosti u okolnostima u kojima je opstanak srpskog naroda bio neposredno ugrožen na celom njegovom nacionalnom prostoru. Tom prilikom Stanišić je uručio nagrade nekolicini pripadnika Jedinice.

Shodno tome, Veće je zaključilo da su optuženi organizovali formiranje Jedinice i rukovodili njime, da su organizovali njeno učešće u nizu operacija u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, kao i da su rukovodili i organizovali njeno finansiranje, logističku podršku i druge vrste značajne pomoći ili podrške tokom celog perioda na koji se optužnica odnosi. Optuženi su najkasnije od septembra 1991. godine komandovali Jedinicom i rukovodili njenim razmeštanjem i izvođenjem obuke preko vodećih pripadnika Jedinice. Jedinica je u avgustu 1993. godine formalno postala deo DB-a Srbije kada je formalizovana kao JATD (Jedinica za antiteroristička dejstva).

Kada je reč o drugim navodnim specijalnim jedinicama DB-a, Veće smatra da su veze između tih formacija i optuženih bile slabije. Na primer, Veće nije moglo da zaključi da su optuženi rukovodili ili organizovali formiranje SDG ili Škorpiona, niti da su njima rukovodili u nekoj konkretnoj operaciji. Štaviše, Veće je izvelo tek manji broj zaključaka da su optuženi pružali podršku ovim dvema formacijama.

Veće je zaključilo da su optuženi, između ostalih, rukovodili i organizovali formiranje policije SAO Krajine u saradnji s Milanom Martićem. Nadalje, doprineli su finansiranju policije SAO Krajine tokom 1990. i 1991. godine i organizovali logističku podršku u oružju i opremi za vezu u periodu od decembra 1990. do maja ili juna 1991. Veće je takođe zaključilo da je policija SAO Krajine počinila dela ubistva tokom 1991. godine i deportacije tokom 1991. i 1992. na području SAO Krajine.

Veće je na kraju razmotrilo navode da su optuženi obezbeđivali „kanale veze“ među ključnim učesnicima u udruženom zločinačkom poduhvatu u Beogradu, na konkretnim područjima i na lokalnom nivou, tokom celog perioda na koji se optužnica odnosi. Na osnovu izvedenih dokaza, Veće je zaključilo da su optuženi neposredno i često kontaktirali s mnogim navodnim učesnicima u udruženom zločinačkom poduhvatu. Veće je nadalje zaključilo da je Stanišić povremeno nastupao u svojstvu veze, barem kada je reč o kontaktima između Miloševića i Martića, odnosno Miloševića i Karadžića. Međutim, dokazi takođe pokazuju da su Milošević, Martić, Karadžić i Babić imali redovne i neposredne kontakte. Većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, ne smatra da je Jovica Stanišić služio kao kanal veze. Nadalje, Veće nije moglo da zaključi da je Franko Simatović služio kao kanal veze među ključnim učesnicima u udruženom zločinačkom poduhvatu.

Najzad, Veće je razmotrilo i pitanje da li su optuženi posedovali nameru navodnog udruženog zločinačkog poduhvata da se većina stanovnika nesrpske nacionalnosti prisilno i trajno ukloni s velikih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini putem činjenja ubistva, deportacije, prisilnog premeštanja i progona. Veće je prvo, u odnosu na obojicu optuženih, razmotrilo neposredne dokaze koji ukazuju da su oni posedovali tu nameru. To su dokazi o preduzetim radnjama i izgovorenim rečima, a u tom smislu Veće je posebnu pažnju posvetilo dokazima koje je tužilaštvo istaklo u svom Završnom pretresnom podnesku. Veće je zatim razmotrilo šta se na osnovu postupaka optuženih može eventualno zaključiti po pitanju njihove namere.

U pogledu Jovice Stanišića, tužilaštvo je ukazalo na neke njegove reči i postupke koji bi, po njihovom mišljenju, ukazivali da je on posedovao tu nameru. Na primer, prema iskazu jednog svedoka, Stanišić je u septembru 1991. godine došao u zgradu vlade SAO Slavonije, Baranje i zapadnog Srema u Dalju i tamo vikao na ljude i grdio ih jer se Vukovar još nije predao. Stanišić je zatim sazvao sastanak na kome su, između ostalih, bili Hadžić, predstavnici JNA i komandanti Teritorijalne odbrane. Po završetku tog sastanka Stanišić se vratio u Beograd. Veće napominje da nije primilo dokaze o predmetu razgovora na tom sastanku koji je Stanišić sazvao. Većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, smatra da se Stanišićev postupak u odnosu na Vukovar može razumno protumačiti kao podrška uspešnom vojnom zauzimanju Vukovara.

Razmotrivši ove i druge neposredne dokaze o Stanišićevoj nameri, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, smatra da oni nisu dovoljni za utvrđivanje Stanišićeve namere da doprinese ostvarivanju navodnog zajedničkog zločinačkog cilja putem činjenja zločina.

U odsustvu neposrednih dokaza, Veće je razmotrilo da li se zaključak o nameri može izvesti na osnovu Stanišićevih postupaka iz perioda na koji se odnosi optužnica. Veće je u tom smislu posebno uzelo u obzir postupke optuženog u odnosu na Jedinicu, policiju SAO Krajine, SDG i Škorpione.

Što se tiče Jedinice, Veće pre svega podseća na svoje zaključke da je ova formacija prvo počinila krivična dela ubistva, deportacije i prisilnog premeštanja u Bosanskom Šamcu, a zatim i krivična dela deportacije i prisilnog premeštanja u Doboju 1992. godine. Veće je nadalje zaključilo da su optuženi organizovali učesće Jedinice u operacijama na području tih opština. Međutim, na osnovu dokaza nije utvrđeno da su

optuženi lično rukovodili Jedinicom tokom tih operacija, niti da su davali naređenja ili uputstva da se čine pomenuti zločini. Ipak, s obzirom na njihovu ulogu u odnosu na Jedinicu i na obim krivičnih dela, Veće je zaključilo da su optuženi morali da znaju da su pripadnici Jedinice počinili zločine u Bosanskom Šamcu i da su razumno mogli da predvide da će pripadnici Jedinice činiti zločine u Doboju. Veće je nadalje razmotrilo učešće ove Jedinice u drugim operacijama, učešće koje su organizovali optuženi, a koje je obuhvatalo izviđanje i operacije preduzete kao odgovor na vojne napade protivničkih snaga. S izuzetkom operacija u Doboju i Bosanskom Šamcu, Veće nije zaključilo da su pripadnici Jedinice počinili zločine tokom operacija u kojima su učestvovali.

Sledstveno tome, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, ne smatra da je jedini razuman zaključak koji proizlazi iz Stanišićevih postupaka prema toj Jedinici taj da je on posedovao nameru da doprinese ostvarivanju navodnog udruženog zločinačkog poduhvata. Isto tako, kada je reč o Stanišićevim postupcima u vezi sa obukom srpskih snaga, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, ne smatra da je jedini razuman zaključak koji proizlazi iz dokaza taj da je on posedovao nameru da doprinese ostvarivanju navodnog udruženog zločinačkog poduhvata.

Kada je reč o policiji SAO Krajine, Veće je zaključilo da su pripadnici te formacije počinili ubistva u SAO Krajini 1991. godine i deportaciju između 80.000 i 100.000 Hrvata na tom istom području tokom 1991. i 1992. godine. Veće je dalje konstatovalo da je optuženi bio tesno povezan sa formiranjem i pružanjem logističke i finansijske podrške policiji SAO Krajine. Optuženi je takođe održavao blisku saradnju sa Milanom Martićem pod čijom je ingerencijom bila ova formacija i za čiju je nameru da se nesrbi proteraju optuženi morao da zna.

Veće je zaključilo da je Stanišić, time što je počev od aprila 1991. godine kontinuirano pružao podršku policiji SAO Krajine i saradivao s Milanom Martićem, prihvatio rizik da će policija SAO Krajine počiniti zločine prilikom zauzimanja i držanja pod srpskom kontrolom velikih područja Hrvatske. Međutim, Veće je utvrdilo da to znanje i prihvatanje takvog rizika nisu dovoljni za prvi oblik odgovornosti po udruženom zločinačkom poduhvatu. Većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, ne smatra da je jedini razuman zaključak koji proizlazi iz Stanišićevih postupaka u odnosu na policiju SAO Krajine taj da je on posedovao nameru navodnog udruženog zločinačkog poduhvata.

Većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, došla je do istog zaključka u vezi sa Stanišićevim postupcima u odnosu na SDG i Škorpione.

Kod donošenja pomenutih zaključaka, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, prihvata da postoji razumna mogućnost da se Stanišićeva namera u odnosu na Jedinicu, kao i na obuku drugih srpskih snaga, policiju SAO Krajine, SDG i Škorpione, svodila na uspostavljanje i održavanje srpske kontrole nad velikim područjima Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Na osnovu svega što je dosad izneseno, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, nije mogla da utvrdi da je jedini razuman zaključak koji proizlazi iz dokaza o Stanišićevim postupcima taj da je on posedovao nameru da doprinese ostvarivanju zajedničkog zločinačkog cilja prisilnog i trajnog uklanjanja većeg dela nesrpskog stanovništva s velikih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini putem činjenja ubistva, deportacije, prisilnog premeštanja i progona, najkasnije od aprila 1991. pa do kraja 1995. godine.

Što se tiče Franka Simatovića, Veće je prvo razmotrilo dokaze o njegovim konkretnim postupcima ili izgovorenim rečima. Veće je u vezi s tim zaključilo da je Simatović učestvovao u razgovoru o ciljevima napada na Lovinac, među kojima je bio i cilj da što više lokalnog stanovništva napusti to područje kako bi se uspostavila čisto srpska

teritorija. Veće smatra da ovi dokazi pokazuju da je Simatović u najmanju ruku znao za Martićevu nameru da prisilno ukloni hrvatske civile iz sela Lovinac u junu 1991. godine (i da je tu nameru možda čak i posedovao), mada se na osnovu dokaza ne može utvrditi da li su ta lica napustila Lovinac tokom ili odmah posle napada.

U pogledu vukovarskih operacija, Veće je zaključilo da je Simatović bio prisutan na sastanku koji je prethodio padu Vukovara i na proslavi održanoj posle njegovog pada. S obzirom na to da Veću nije poznat sadržaj pomenutog sastanka, a imajući u vidu da pripadnici Jedinice nisu učestvovali u tom napadu, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, prihvata kao razumno tumačenje da se Simatovićeva namera svodila na podršku uspešnom vojnom zauzimanju Vukovara.

Veće je nadalje ocenilo dokaze o Simatovićevim postupcima u odnosu na druge vojne operacije. Dokazi ukazuju da su te operacije bile vojne akcije usmerene protiv protivničkih snaga i ne ukazuju na to da su tokom tih operacija počinjeni ikakvi zločini.

Na osnovu svega što je dosad izneseno, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, nije mogla da zaključi na osnovu dokaza o Simatovićevim postupcima da je on posedovao nameru da doprinese ostvarivanju zajedničkog zločinačkog cilja da se većina nesrpskog stanovništva prisilno i trajno ukloni sa velikih područja u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini putem činjenja ubistva, deportacije, prisilnog premeštanja i progona, najkasnije od aprila 1991. pa do kraja 1995. godine.

Veće je zatim razmotrilo druge vidove krivične odgovornosti koje tužilaštvo stavlja optuženima na teret.

Veće smatra da tužilaštvo nije dokazalo van razumne sumnje da su optuženi planirali ili naredili zločine za koje se terete u optužnici.

Što se tiče navoda iz optužnice koji se odnose na odgovornost za pomaganje i podržavanje zločina, Veće je pre svega razmotrilo da li su postupci optuženih prema određenim formacijama, a posebno prema Jedinici, pomogli i podržali ma koji zločin.

U tom smislu, kao što je već rečeno, Veće je zaključilo da su optuženi rukovodili i organizovali formiranje Jedinice u periodu od maja do avgusta 1991. godine, kao i da su najkasnije od septembra 1991. godine optuženi komandovali Jedinicom i rukovodili njenim razmeštanjem i izvođenjem obuke preko vodećih pripadnika Jedinice koji su nastupali u ime optuženih i bili im neposredno podređeni. Veće nadalje podseća na svoje zaključke da su optuženi organizovali učešće Jedinice tokom operacija u Bosanskom Šamcu i Doboju 1992. godine, da su organizovali obuku za njene pripadnike u centrima u Doboju i Pajzošu, kao i da su organizovali njihovo finansiranje. Veće je zaključilo da su ovi doprinosi optuženih pomogli činjenju zločina u Bosanskom Šamcu i Doboju.

Većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, smatra da pomoć koju su optuženi pružali operacijama u Bosanskom Šamcu i Doboju, kao i Jedinici uopšte, nije bila konkretno usmerena na činjenje krivičnih dela ubistva, deportacije, prisilnog premeštanja ili progona. Ta pomoć bila je takva da zapravo omogućuje izvođenje razumnog zaključka da je ona bila konkretno usmerena na uspostavljanje i održavanje srpske kontrole nad tim područjima. Stoga većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, nije mogla da zaključi da pomoć koju su optuženi pružali Jedinici predstavlja pomaganje i podržavanje činjenju zločina u Doboju i Bosanskom Šamcu.

Pretresno veće smatra da su postojale određene veze, doduše labavije ako se uporede sa Jedinicom, između optuženih i drugih grupa, na primjer sa policijom SAO Krajine. Doprinos koji su optuženi dali tim drugim grupama je slične prirode, a obuhvata finansiranje, snabdevanje, organizovanje učešća, podršku i obuku. Međutim, Veće

podseća da optuženi nisu, ni u jednom od slučajeva kada su pripadnici tih drugih grupa činili zločine, odigrali neku konkretniju ulogu u pružanju pomoći.

Podsećajući na svoj zaključak da je vrsta pomoći kakva je pružena Jedinici nedovoljna da bi povlačila krivičnu odgovornost za pomaganje i podržavanje, većina članova Veća, uz suprotno mišljenje sudije Picard, nije mogla da zaključi da su optuženi pomagali i podržavali zločine koje su počinili SDG, policija SAO Krajine, Škorpioni, ili druge grupe.

Gospodine Stanišiću, molim vas da ustanete.

Iz gorenavedenih razloga, pošto je razmotrilo sve dokaze i argumente strana u postupku, Statut i Pravilnik, a na osnovu pravnih nalaza i utvrđenog činjeničnog stanja koji su izneti u presudi, ovo Sudsko veće utvrdilo je većinom glasova, uz suprotno mišljenje sudije Picard, da niste krivi i stoga vas oslobađa po svim tačkama za koje vas tereti optužnica. Veće nalaže da budete odmah pušteni na slobodu iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija, čim se obave sve neophodne praktične pripreme.

Možete da sednete.

Gospodine Simatoviću, molim vas da ustanete.

Iz gorenavedenih razloga, pošto je razmotrilo sve dokaze i argumente strana u postupku, Statut i Pravilnik, a na osnovu pravnih nalaza i utvrđenog činjeničnog stanja koji su izneti u presudi, ovo Sudsko veće utvrdilo je većinom glasova, uz suprotno mišljenje sudije Picard, da niste krivi i stoga vas oslobađa po svim tačkama za koje vas tereti optužnica. Veće nalaže da budete odmah pušteni na slobodu iz Pritvorske jedinice Ujedinjenih nacija, čim se obave sve neophodne praktične pripreme.

Možete da sednete.

Suprotno mišljenje sudije Picard, kao i izdvojeno mišljenje čiji sam autor ja, sudija Orić, priloženi su uz presudu. Time je završeno izricanje presude, koja je od sada dostupna javnosti. Zasedanje je time zaključeno.

*****